

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มา

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาเป็นป่าแหล่งสุดท้ายของจังหวัดลพบุรี เดิมเป็นเนื้อที่ป่าตอนบนของป่าสงวนแห่งชาติป่าซับลังกาเนื้อที่ประมาณ 96,875 ไร่ ประกอบด้วยเทือกเขายาวจากเหนือมาใต้ขนานไว้สองข้าง ตรงกลางเป็นที่ราบแคบ โดยมีต้นน้ำลำสนธิไหลผ่ากลางจากเหนือไปใต้ขนานกับเทือกเขาทั้งสอง เทือกเขาทางทิศตะวันออก คือ เขาพังเหย ซึ่งเป็นแนวเขตติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และเทือกเขาฝั่งทางด้านชัยภูมินั้นเปลี่ยนสภาพเป็นที่ราบสูงอีสาน ส่วนเทือกเขาทางตะวันตกนั้นประกอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนเป็นแนวเขตอยู่ติดกับอำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เขาที่สำคัญคือ เขาลวด ซึ่งเป็นแหล่งอาหารและที่หลบภัยของสัตว์ป่าเป็นอย่างดี เทือกเขาทั้งสองห่างกันเพียง 5-6 กม. ในฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ฝนตกชุกพอประมาณ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,100-1,200 มม. อากาศหนาวในฤดูหนาว ลมพัดแรงจัดเกือบตลอดเวลา เพราะอยู่ในที่ราบที่ขนานด้วยเทือกเขาสองข้างทาง ตอนบนจะหนาวกว่าเพราะเป็นที่ราบสูง ฤดูร้อนอากาศร้อนจัด พื้นที่ตอนล่างเกิดไฟป่าบ่อยครั้ง เนื่องจากเป็นป่าเบญจพรรณมีทุ่งหญ้าสลับกับป่าไผ่รวก บนเทือกเขาพังเหยเป็นป่าเต็งรังกับป่าเบญจพรรณ นอกจากนี้มีเต็งรังแล้วมีประดู่ มะค่า แดง และไม้ไผ่รวกขึ้นอยู่ทั่วไป ระดับความสูงปานกลางประมาณ 800 เมตร และดินเขาเป็นป่าเบญจพรรณกับป่าดงดิบ โดยเฉพาะที่ราบริมห้วยจะเป็นป่าดงดิบ ไม้ที่มีค่ามีพวกประดู่ มะค่า แดง ตะแบก สมพง และไม้ยาง ไม้พื้นล่างมีไม้ไผ่ป่า หวาย บอน และพวกवानต่าง ๆ เทือกเขาทางตะวันตกติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณพบอยู่ตอนบนที่สูงกว่าไม้ที่สำคัญ ๆ นอกจากที่กล่าวแล้วมีพวกไม้ยาง และตะแบก และมะค่าโมง ขึ้นอยู่มาก นอกจากนี้ตอนที่อยู่ระหว่างสองเทือกเขาคอนบนยังมีป่ายางเหลืออยู่ พบต้นยางขนาดใหญ่เหลืออยู่มากพอสมควร ทางตอนล่างของเขตฯ เป็นทุ่งหญ้าที่เกิดจากการบุกรุกแผ้วถางป่าของชาวบ้านแต่เดิม

จากการสำรวจเบื้องต้นพบความหลากหลายของพันธุ์พืชสมุนไพรจำนวนมากในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ซึ่งมีกระจายทั่วไปในป่า จึงน่าที่จะนำเทคนิคทางพันธุศาสตร์โมเลกุลซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง สามารถจำแนกความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตทั้งในชนิดเดียวกันและต่างชนิดกันได้ มาใช้ในการศึกษา รูปแบบลายพิมพ์ดีเอ็นเอ โดยอาศัยความแตกต่างรูปแบบดีเอ็นเอที่ถึงแม้ว่าลักษณะภายนอกจะคล้ายคลึงกันก็ตาม การศึกษาครั้งนี้เป็น

การศึกษาหาข้อมูลทางพันธุกรรมเพื่อนำไปใช้ประกอบการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรม (genetic diversity) และสรุปความสัมพันธ์ทางสายวิวัฒนาการของสมุนไพรรูปที่พบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานประกอบการหาสารสำคัญของพืชสมุนไพรรูปต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. สร้างรูปแบบลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพืชสมุนไพรรูปในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซับลังกา โดยใช้เทคนิคเอฟแอลพี
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมของพืชสมุนไพรรูปในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซับลังกา

ขอบเขตของการวิจัย

สร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพืชสมุนไพรรูปโดยใช้เทคนิคเอฟแอลพีที่มีสรรพคุณทางยาอย่างน้อย 4 กลุ่ม ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซับลังกา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการคัดเลือกสมุนไพรรูปเพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป